

Time: 03 hours

Marks: 100

Instructions:

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Discuss the differences between primary and secondary sources of educational data. Provide examples of each type and explain how they can be used in educational research.

OR

- b) Explain non-probability sampling methods (purposive, convenience, quota sampling) and their applications in educational research. What are the limitations of these methods compared to probability sampling techniques?

Q.2 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Define and discuss the significance of the measures of central tendency (mean, median, mode) variability, normal probability curve in summarizing data.

OR

- b) Describe the steps involved in coding and categorizing qualitative data.

Q.3 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Discuss how internet search engines and educational research websites facilitate the review of related literature. What are the advantages and challenges associated with using these resources?

OR

- b) Evaluate the ethical considerations involved in conducting internet-based research. What are the best practices researchers should follow to ensure ethical compliance?

Q.4 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) What are main element of the writing research report. Prepare the title page by selecting any topic of your interest as per the APA guidelines.

OR

- b) What do you mean by Research Report? What are different criteria of a good research report?

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Types of Observation
b) Interpretation and reflection of results
c) Types of graphs used in data presentation
d) Types of research reports

*****

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १.सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२.उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)

(अ) शैक्षणिक माहितीच्या प्राथमिक आणि दुय्यम स्रोतांमधील फरकांची चर्चा करा. प्रत्येक प्रकारची उदाहरणे द्या आणि त्यांचा शैक्षणिक संशोधनात कसा वापर करता येईल ते स्पष्ट करा.

किंवा

(ब) गैर-संभाव्यता नमुना पद्धती (उद्देशीय, सुविधा, कोटा सॅम्पलिंग) आणि शैक्षणिक संशोधनातील त्यांचे अनुप्रयोग स्पष्ट करा. संभाव्यता नमुना तंत्रांच्या तुलनेत या पद्धतींच्या मर्यादा काय आहेत?

प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)

(अ) माहिती सारांशित करताना मध्यवर्ती प्रवृत्ती (मध्यमान, मध्यगा आणि बहुलक) परिवर्तनशीलता, सामान्य संभाव्यता वक्र या उपायांचे महत्त्व परिभाषित करा आणि चर्चा करा.

किंवा

(ब) गुणात्मक माहितीचे कोडिंग आणि वर्गीकरण करण्यात गुंतलेल्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)

(अ) इंटरनेट शोध इंजिन आणि शैक्षणिक संशोधन वेबसाइट संबंधित साहित्याचे पुनरावलोकन कसे सुलभ करतात यावर चर्चा करा. या संसाधनांचा वापर करण्याशी संबंधित फायदे आणि आव्हाने काय आहेत?

किंवा

(ब) इंटरनेट-आधारित संशोधन आयोजित करण्यात गुंतलेल्या नैतिक विचारांचे मूल्यमापन करा. नैतिक अनुपालन सुनिश्चित करण्यासाठी संशोधकांनी कोणत्या सर्वोत्तम पद्धतींचे पालन केले पाहिजे?

प्र.४ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा.

(२०)

(अ) लेखन संशोधन अहवालाचे मुख्य घटक कोणते आहेत? APA मार्गदर्शक तत्वांनुसार तुमच्या आवडीचा कोणताही विषय निवडून शीर्षक पृष्ठ तयार करा.

किंवा

(ब) संशोधन अहवाल म्हणजे काय? चांगल्या संशोधन अहवालाचे वेगवेगळे निकष काय आहेत?

प्र.५ टीपा लिहा. (दोन)

(२०)

(अ) निरीक्षणाचे प्रकार

(ब) परिणामांचे स्पष्टीकरण आणि प्रतिबिंब

(क) माहिती सादरीकरणात वापरलेले आलेखांचे प्रकार

(ड) संशोधन अहवालांचे प्रकार

*****